

Heikki Jolma

Jolmantie 22
FIN 95700 Pello

heikki.jolma@vaylanviehelupa.fi
www.vaylanviehelupa.fi

Maa- ja metsätalousministeriö

kirjaamo@mmm.fi

Orian Bondestam

orian.bondestam@mmm.fi

Tapio Hakaste

tapio.hakaste@mmm.fi

Me kalastusoikeuksien omistajat n.70 km pituisella osalla Tornionjokea Juoksengista Väylänpäähän (765,5 ha), Juoksengin, Niemen-Saloniemen, Turtolan, Pellon, Lempeän ja Kiurunien kalastusalueet sekä Väylänpään osakaskunta, viittaamme Orian Bondestamin sidosryhmille 15.3.2016 klo 11:45 lähettämään s-postiin ja esitämme kalastusoikeuden nojalla asianomistajina seuraavaa:

Tornionjoelta viime vuonna kerättyjen kalastuslupatulovarojen jako on suoritettu Suomen ja Ruotsin välisen rajajokisopimuksen vastaisesti, koska Tornion-Muonionjoen-Könkämäenon viehekalastuksen yhteislupa-alueeseen kuuluvat kalastusosakaskunnat ovat jakaneet lupatulot keskenään sen sijaan, että ne olisi jaettu kalastusoikeuksien omistajien kesken näiden vesialueosuuksien suhteessa, kuten rajajokisopimuksen kalastussäännön 17 § siitä määrää: "Kalastuslupien tietyllä alueella tuottama tulo kuuluu alueen kalastusoikeuden haltijoille näiden vesialueosuuksien mukaisessa suhteessa."

Lupatulokertymä viime kesänä myydyistä Pellon kuntakorteista oli 23 632,77 € ja Pellon osuus koko jokialueelta 16 936,11 € eli yht. 40 568,88 €. Tästä jaettiin valtion Pellon kunnan alueella omistamien vesialueiden yht. 233,8 ha perusteella valtiolle 3 162,87 € + 2 333,32 € = 5 496,19 €. Loput lupatulokertymästä 20 469,90 € + 14 602,79 € yht. 35 072,69 € jaettiin Ruotsiin. Toisin sanoen Pellon kaikki yksityiset kalastusoikeuksien omistajat Suomen puolella yht. 923,4 ha on jätetty T-M-K yhteislupa-alueen toimijoiden toimesta kokonaan huomiotta ja

ilman rahaa. Näin kävi myös vuosina 2013 och 2014. Tämä ei ole puolustettavissa sillä, että T-M-K yhteislupa-alueen sääntöjen 10 §:ssä on näin sovittu, koska sellainen sopimus on Suomen ja Ruotsin solmiman valtiosopimuksen ja Suomen lain vastainen. Selvää on, että T-M-K yhteislupa-alue on myynyt kalastuslupaansa lohen ja muun kalan pyyntiin "*koko jokialueen lupana*" myös meidän ja muiden suomenpuolisten kalastusoikeudenomistajien alueille Pellossa, sen todistaa yksintein Pellon kuntakortista Suomen puolelta kertyneet lupatulot. Me emme ole yksin T-M-K yhteislupa-alueen väärinkäytösten kanssa.

RAHAT ON JAETTAVA OIKEILLE TAHOILLE. Asia on ajankohtainen ja korjattava jo ennen ensi kalastuskauden alkua. Lienee selvää, että Tornionjoen kalastuslupamyynnistä on aiheellista suorittaa erityistilintarkastus, koska T-M-K yhteislupa-alueen keräämien kalastuslupavarojen jaossa on tapahtunut ilmeisiä lainvastaisuuksia ja epäselvyyksiä jo vuosien ajan.

Viittaamme samalla kirjalliseen kysymykseen **KKV 41/2016 vp** sekä ministeri Kimmo Tiilikaisen 3.3.2016 vastaukseen ja siinä mainittuihin toimiin "*kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta, jonka yhtenä keskeisenä ehdotuksena on Suomen kalastuskiintiöiden (ml. lohi) jakaminen kaupallisille kalastajille siirrettäviksi käyttöoikeuksiksi, jotka konkretisoiduvat vuosittain määriteltävinä toimijakohtaisina kiintiöinä.*" Kaikki suunnitelmat ja toimenpiteet lohenkalastusoikeuksien jakamisesta merialueiden kalastajille on välittömästi lopetettava, koska Suomen valtiolla ei ole yksiselitteistä lakiin tai muuhun normiperustaan perustuvaa yksinoikeutta lohenkalastukseen.

MINISTERIÖN ON LOPETETTAVA muitten perusoikeuksia diskriminoivat hankkeet. Mielivallan sijaan valtiolla on näyttövelvollisuus omistuksistaan. Ennen aikeitakaan uusjaosta on perusteellisesti selvitettävä kaikki vanhat omistukset, sellaisesta esimerkiksi oheinen Jällivaaran käräjäoikeuden tuomio T 323-09.

Pello 17. maaliskuuta 2016

Heikki Jolma
pj, Väylän viehelupa-alue, Y-2549362-2

Liitteet:

Väylän viehelupa-alueen kirjelmä HaV:lle 6.3.2016
Gällivare Tingsrätt dom 3.2.2016 Mål nr T 323-09

Samanaikaisesti tiedoksi:

Havs och Vattenmyndigheten havochvatten@havochvatten.se
Jari Lindström jari.lindstrom@om.fi
Valtiontalouden tarkastusvirasto kirjaamo@vtv.fi

Heikki Jolma

Jolmantie 22
FIN 95700 Pello

heikki.jolma@vaylanviehelupa.fi
www.vaylanviehelupa.fi

Havs och Vattenmyndigheten
havochvatten@havochvatten.se

Ingemar Berglund
ingemar.berglund@havochvatten.se

Håkan Carlstrand
hakan.carlstrand@havochvatten.se

Vi fiskerättighetsinnehavare vid den ca 70 km långa delen av Torneälv (765,5 ha) från Juoksengi i Pello till Väylänpää i Kolari, fiskelagen (*skifteslag*) i Juoksenki, Niemi-Saloniemi, Turtola, Pello, Lempeä, Kiuruniemi samt delägarlag i Väylänpää, vill informera er om följande:

Intäkterna från försäljningen av fiskekort har inte delats ut som det skall göras enligt **gränsälvöverenskommelsen** mellan Finland och Sverige: "Intäkterna från fisketillstånd för ett visst område tillfaller dem som innehar rätten till fisket i området i proportion till deras andelar i vattenområdena." fiskestadga 17 §. Som en exempel det gångna året var intäkterna i **Pello** 23 632,77 € (kommunkort) + 16 936,11 € (hela älvmrådet) = 40 568,88 €. På grundval av de enskilda fiskeområdena som finska staten har i Pello tot. 233,8 ha, har finska staten erhållit 3 162,87 € + 2 333,32 € = 5 496,19 €. Resten av fiskekortsintäkterna 20 469,90 € + 14 602,79 € = 35 072,69 € har delats ut i Sverige.

Det vill säga att de privata fiskerättighetsinnehavarnas andelar (923,4 ha) i Pello har inte delats ut i Finland. Vi har blivit utestängda. Så har det skett även 2013 och 2014 eftersom vi, som har ett gemensamt fiskekortsområde *Väylän viehelupa-alue*, inte är med i avtal om försäljning av gemensamma fisketillstånd för Torne-Muonio-Könkämäälvi, och att **Havs- och vattenmyndigheten har under-tecknat ett avtal som inte hör, i bokstav och anda, till gränsälvöverenskommelsen mellan Finland och Sverige** (fiskestadga 17 §).

Som en avtalspart i avtal om försäljning av gemensamma fisketillstånd för Torne-Muonio-Köncämäälv har Havs- och vattenmyndigheten godkänt att "försäljningsintäkter delas så att närings-, trafik- och miljöcentralen i Lappland och Havs- och vattenmyndigheten tillsammans får ena hälften och den andra hälften går till de fiskerättsinnehavare tillsammans som ingår som parter i detta avtal." (10 §) samt att "Den andel av försäljningsintäkter som tillhör fiskerättsinnehavarna som ingår som parter i detta avtal delas mellan dessa i proportion till deras andelar i vattenområdena."

Ni förstår det väl att lagar skall inte besvaras med generositet, utan med juridik. Våra rättigheter är intagna i lagen och såväl lagens bokstav som dess anda måste respekteras. Vi vågar påstå, att vi har bättre rätt i detta sammanhang, då gränsälvsöverenskommelsen står över det avtal, som Havs- och vattenmyndigheten har undertecknats med Närings-, trafik- och miljöcentralen i Lappland (ELY-keskus) och de privata fiskelag som är med i avtalet om försäljning av gemensamma fisketillstånd för Torne-Muonio-Köncämäälv.

Dessvärre står vi inte ensamma om detta. Det finns i Tornedalen många andra fiskerättighetsinnehavare som idag befinner sig med ofördelade andelar sedan Torne-Muonio-Köncämäälvarnas gemensamma fisketillstånd grundades 1992. Fiskekortsintäkterna har medvetet och systematiskt delats fel genom åren. Det är helt klart att de summor som har hamnat i fel fickor återbetalas, eller hur? Vi talar om betydande belopp här.

Sedan 2012 har vi inte varit avtalsparter i Torne-, Muonio- och Köncämäälvarnas gemensamma fisketillstånd p.g.a. att vi inte kunde gå med på den penningutdelning de har. Vi grundade gemensamt fisketillståndsområde *Väylän viehelupa-alue*. Vist hade vi gärna önskat och förväntat att strandägare på svenska sidan skulle ansluta sig till oss. Detta blev inte så då Finlands fiskemyndigheten i Jord- och skogsbruksministeriet samt i Närings-, trafik- och miljöcentralen i Lappland (ELY-keskus) hindrade oss rätten att sälja laxfiskekort. Våra konstitutionella rättigheter har inte respekteras då laxkort till våra områden har sålts av den allians som HaV är med i trots att det är mot det som har avtalats om försäljning av gemensamma fisketillstånd för Torne-Muonio-Köncämäälv 5 §. Det är klart att eder allians har sålt fisketillstånd till våra vatten även efter annat fiske eftersom det finns intäkterna att dela av de i Finland sålda Pello kommunkort som därmed bevisats (älven har fiskats för hela bredden). Vi har varit tvungna att söka rätt i domstol.

Enligt fiskestadga 17 § "Intäkterna från fisketillstånd för ett visst område tillfaller dem som innehar rätten till fisket i området i proportion till deras andelar i vattenområdena." Ändå har intäkterna tilldelats **hela älvsområde som fördelningsgrund**. Resultat: fiskelagen i Torneå och Övertorneå har genom åren fått otillbörlig fördel gentemot områdena uppströms älven. Alltså intäkter ifrån de fiskekort som har sålts i Pello, Kolari och Muonio. Ifjol såldes lokala fisketillstånd (intäkterna av kommunkort) i **Torneå** för 8 687,03 € men p.g.a. stor hektartal (bredare älven) drog fiskelaget i Torneå in andra pengar för **30 512,93 €**. Fiskelaget i **Övertorneå** samlade in motsvarande 2 562,87 € och **26 441,57 €**, alltså tio gånger de pengar de fick av eget försäljning. Vi tycker inte att gränsälvsöverenskommelsen har förverkligats i detta sammanhang.

LITE OM LAXFISKE I TORNEÄLVEN

Det har formulerats i allmänna bestämmelser (fiskestadga 17 §) av gränsöverenskommelsen att "*I Finland hör fiske efter lax till staten på basis av en regalrätt*". Även om det påstås så av myndigheter i Jord- och skogsbruksministeriet i Finland, finns det inte någon lag eller några som helst rättsligt bindande rättsnormer, som stöder detta. Fiske är en urgammal näring som i Norden har alltid hört ihop med strandägandet. Det är hur det fortfarande är och så bör det också vara med laxfiske, då det inte finns något berättigad utbyte mot ersättning till staten. Det framgår tydligt också av den juridiska undersökningen som beställdes från Jord- och skogsbruksministeriet av Laplands Universitet (Juha Joonas 2014-2016, ISSN 0783-4144).

Det har även formulerats (samma fiskestadga 17 §) att "*rätten att fiska efter lax och öring i Sverige hör ihop med fastighetsägandet och begränsas därför i enlighet med fastighetsgränserna*." Faktum är att strandägare i Finland har haft rätten att fiska efter lax och andra fiskar lika länge som i Sverige. Historiska grundena för regalrätt i Finland och i Sverige är samma men vi lever inte i feodalsamhälle. Det är hög tid att rätta till de oegentligheter som gjordes 1917-1927 då Torneälven togs för flottning. Alla gränsälvsöverenskommelserna har grundats på den första gränsälvsöverenskommelsen 1927 där utgångspunkt var att laxfiske i hela Torneälven hörde till staterna Finland och Sverige fastän så var det inte. Den första gränsälvsöverenskommelse slöts för att "rädda" skogsindustri om stora skadestånd för strandägarna. (Art. IV) Där hade man mycket att rätta till. Numera finns det ingen skäl att härja strandägarna så vi önskar att omständigheterna berättigas snabbast möjligt av bägge staterna så att en lång och dyr rad av rättegångar undvikas.

Självfallet väntar vi att sakerna har tillrättats innanför fiskesäsong i sommar. Vi följer utvecklingen med stor uppmärksamhet. Vänligen ange oss tidsplan för eder berättigande av de lagstridiga omständigheter i Tornedalen så att alla de som idag befinner sig med ofördelade andelar får sina pengar.

Pello den 6 mars 2016

Heikki Jolma
ordförande, Väylän viehelupa-alue, Y/FO-nr 2549362-2

Samtidigt informerade:

Suomen tasavallan presidentti Sauli Niinistö presidentti@tpk.fi

Margot Wallström margot.wallstrom@regeringskansliet.se

Timo Soini timo.soini@formin.fi

Morgan Johansson morgan.johansson@regeringskansliet.se

Jari Lindström jari.lindstrom@om.fi

Lars Lindström justitieombudsmannen@jo.se

Åsa Romson asa.romson@regeringskansliet.se

Kimmo Tiilikainen kimmo.tiilikainen@mmm.fi